

V. SOCIAAL TANDHEELKUNDIG BELEID

Sinds vaststaat, dat de problemen der sociale tandheelkunde, volksproblemen geworden zijn, is het duidelijk dat hier voortaan mee te maken zullen hebben al die groepen, wier bestaan met deze problemen verbonden is onder leiding — althans toezicht — van de Overheid, die nu eenmaal in hoogste instantie voor het goede verloop verantwoordelijk is.

Dit betekent, dat onder leiding van die Overheid, tandartsen, laboratoriumhoudende en loontrekkende tandtechnici, benevens de handel in tandheelkundige benodigdheden tot overeenstemming zullen moeten trachten te komen omtrent de beste wijze, waarop dit volksbelang gediend behoort te worden, *omdat het ten slotte gaat om de patiënt!*

Laboratoriumhouders en handel zijn in Vakgroepen verenigd, zijn daardoor geworden tot publiekrechtelijke lichamen met mogelijkheden, die vroeger niet bestonden, en de vrees is niet geheel ongewettigd — om het voorzichtig uit te drukken — dat deze mogelijkheden wel eens eenzijdig worden benut.

De positie van de loontrekkende tandtechnici is onvoldoende, of eigenlijk in het geheel niet geregeld, tot schade niet alleen van die groep, maar ook van bona-fide laboratoriumhouders, tandartsen en tandheelkunde.

Wat de tandartsen betreft, enerzijds hebben zij met bovengenoemde groepen te maken, anderzijds met Ziekenfondsbesturen en het Overheidstoezicht, tegenwoordig dus met de Ziekenfondsraad.

Wie van nabij deze bemoeiingen volgt, kan moeilijk aan de indruk ontkomen, dat van een principiële regeling van het vraagstuk der volkstandheelkunde nog geen sprake is; dat men wel voelt dat er iets gebeuren moet, maar dat voorlopig niet veel meer is gedaan dan de zaak zo te laten lopen, dat de ergste stagnatie althans wordt voorkomen.

In de besprekingen tussen Overheid, Ziekenfondsen en Tandartsen is gemeenlijk slechts sprake van regelingen van honoraria en men wordt het — na eindeloze besprekingen — ten slotte eens, met de afspraak van weerszijden, dat men er een volgend jaar weer op terug zal komen!

Het beste staaltje van de chaos op dit gebied is het feit dat onlangs, nadat juist met veel moeite een regeling was getroffen over de te berekenen honoraria, de Maatschappij voor Tandheelkunde een schrijven ontving van Overheidswege, waarin werd voorgesteld in verband met het tekort in de kas der Vrijwillig Verzekerden, de verstrekkingen voor deze groep na 21

jaar te doen ophouden, en de honoraria der tandartsen, zij het wellicht tijdelijk, te *verlagen*!

Afgezien nu van de wenselijkheid en redelijkheid der voorgestelde maatregelen, moet toch allereerst geconstateerd worden dat de materie dus wel heel slecht bekeken moet zijn geweest, wil men met zo merkwaardige voorstellen komen. De 16 miljoen, die het tekort vormen van de Vrijwillige Verzekering, was toch niet van zó recente datum, dat men — volkomen verrast — tot paniekmaatregelen zou moeten overgaan.

Voorts doet het, zacht gezegd, ietwat zonderling aan, dat dezelfde Overheid, die de gulden devalueert, daardoor de kosten van het levensonderhoud verhoogt en dientengevolge zelf 5 % loons- en salarisverhoging geeft aan *al* zijn ambtenaren, deze groep een *korting* voorstelt! Dit zou alléén dan gerechtvaardigd zijn, wanneer men overtuigd was dat de bestaande regeling niet deugt, maar dat klopt weer niet met het feit, dat men die regeling juist had goedgekeurd!

Wat de verstrekkingen betreft, dit is niet een zaak die de tandartsen kunnen uitmaken, dat zal moeten afhangen van de beschikbare geldmiddelen en werkkrachten, waarbij van tandheelkundige zijde slechts deskundig advies gegeven kan worden.

Wij menen dat de niemand bevredigende situatie zijn oorzaak vindt in het feit, dat de principes waarop de samenwerking gegrond is en die historisch zijn gegroeid, niet deugen en dat men er nimmer uit zal komen wanneer deze niet grondig worden gewijzigd.

In de eerste plaats zal men dienen te begrijpen, dat wanneer het Nederlandse volk tandheelkundig gesaneerd moet worden, dit noodzakelijkerwijze veel geld zal kosten en men zal dus de wegen en middelen moeten vinden om deze gelden te verschaffen. Wanneer men vaststelt, dat tot nu toe het bedrag voor sociale tandheelkundige hulp 2 % van het budget bedraagt, terwijl alleen de administratie 3 % vergt, kan moeilyk gezegd worden dat dit te veel is.

Maar hoe dit ook zij, men zal eerst dienen te bepalen wat men voor deze Dienst over heeft, om daarna uit te maken hoe men dit bedrag op de meest efficiënte wijze kan benutten.

Voor wat betreft de tandartsen zal men dienen uit te gaan van wat redelijk geacht moet worden als honorarium, wanneer de tandarts een bepaald gedeelte van zijn tijd geeft voor dit sociale werk en als dat is geschied, op welke wijze hij het beste in dit werk kan worden ingeschakeld.

Vast staat, dat men om meer dan één reden er slechts in het uiterste geval toe zou behoren over te gaan hier ambtenaren te kweken, omdat het sociaal tandheelkundige werk als vólle dagtaak de tandarts nimmer zou kunnen bevredigen, zodat men dan niet de hand zou kunnen leggen op goede krachten en daarmee de Sociale Tandheelkunde zeker geen dienst zou worden bewezen.

Anderzijds zal moeten worden nagegaan of en in hoeverre voor deze arbeid *hulp*krachten kunnen worden ingeschakeld en het lijkt logisch wanneer men hier voorzichtig mee begint, opdat de ervaring kan uitwijzen wat voor Nederland de beste oplossing zal blijken te zijn.

Terzelfder tijd zal een regeling dienen te worden getroffen met de tand-

technici, al of niet in laboratoriumverband en voorts zal er naar gestreefd moeten worden het bedrag voor de benodigde materialen etc. op redelijk peil te houden in overleg met de tandheekkundige handel.

Bij de ontwikkeling, die in de jongste tijd de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie heeft genomen, ziet het er naar uit dat de organisaties der vrije beroepen in de verdrukking zullen komen, indien ook daar met het getij de bakens niet verzet worden.

Reeds vóór de oorlog, bij de voorbereiding van het zoveelste Ontwerp van Wet op het Ziekenfondswezen, is betoogd, dat wanneer alle Artsen, Tandartsen en Pharmaceuten zonder meer zouden worden toegelaten tot de Ziekenfondsen, de bestuurskracht der bestaande Maatschappijen zou worden ondermijnd, omdat een deel — en naar te vrezen staat niet het beste deel — zich ieder ogenblik aan het lidmaatschap kan onttrekken, waardoor de Besturen als onderhandelaars niet langer de grote meerderheid der beroepsgenoten zouden vertegenwoordigen.

Wij menen daarom, dat het voor alle partijen van belang zou zijn, wanneer ook de praktizerende Artsen, Tandartsen en Pharmaceuten verplicht zouden zijn, lid te zijn van hun beroepsorganisatie, waarvan dan in de leiding, naast de *gekozen* bestuursleden, ook enige door de Overheid *benoemde*, zouden zitting nemen.

Alleen op deze wijze kunnen bevredigende maatregelen worden getroffen en ontsnapt men aan de verdenking Vakverenigingspolitiek van twijfelachtig gehalte te voeren. Daarnaast kunnen zonder twijfel Verenigingen bestaan en nuttig werk verrichten, die met deze sociale werkzaamheden niet direct te maken hebben en zo doende kan men voorkomen, dat in „Vakgroepen” verenigde bedrijven ten Departemente een invloed kunnen uitoefenen, die het algemeen belang niet dient.

Resumerende zouden wij willen zeggen, dat wil men uit de huidige impasse komen, een initiatief genomen zal moeten worden, dat, een streep halende door het verleden, een nieuwe werkwijze zal mogelijk maken om de Sociale Tandheekkunde in ons vaderland zo snel mogelijk de plaats te geven die haar toekomt.

Ch. F. L. NORD